

Anna Warzybok*

Sprawozdanie z realizacji projektu
**„Europejskie Fundusze – Macedońska Edukacja
– Polskie Doświadczenia”**
w ramach programu
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
POLSKA POMOC (POLISH AID) 2008

1. Informacje ogólne o projekcie

Projekt „Europejskie Fundusze – Macedońska Edukacja – Polskie Doświadczenia” realizowany przez Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie we współpracy z Institute for Social and Humanities Research Euro Balkan w Skopje (Macedonia) w okresie 1.05.2008-31.12.2008 miał na celu wyposażenie przedstawicieli NGOów, środowisk akademickich i innych działających na polu edukacji w wiedzę i umiejętność niezbędne do efektywnego aplikowania o środki na działalność edukacyjną (seminaria, wizyty studyjne, konferencje, wymiany, inicjatywy młodzieżowe, itp.). Macedonia, jako kraj stowarzyszony z Unią Europejską, ma dostęp do różnych źródeł finansowania działalności edukacyjnej, ale brak wykwalifikowanej kadry sprawia, iż fundusze te są mało dostępne. Celem projektu było również zwiększenie motywacji i chęci do składania projektów finansowanych z funduszy europejskich.

W ramach projektu zorganizowane zostały 4-dniowe warsztaty w Bitoli (Macedonia) w których uczestniczyło 28 osób, na zakoń-

---

* Autorka jest asystentem w Zakładzie Europeistyki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.

czenie których uczestnicy przygotowywali swój własny wniosek projektowy. Wnioski zostały ocenione, a autorzy dwóch najlepszych (4 osoby) zostali zaproszeni na 4-dniową wizytę studyjną w Polsce (w Rzeszowie), której celem było zapoznanie uczestników z funkcjonowaniem i projektami realizowanymi przez poszczególne działy Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, a także innych uczelni państwowych i prywatnych w regionie.

Utrwaleniu celów projektu służy również wydana publikacja multimedialna zawierająca wszystkie projekty uczestników opatrzone komentarzem eksperta oraz podręcznik przedstawiający założenia głównych programów edukacyjnych Unii Europejskiej.

Koordynatorem projektu była Anna Warzybok.

2. Informacje o zrealizowanych działaniach

2.1. Rekrutacja

W maju i czerwcu 2008 roku, w siedzibie Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie przy ulicy Sucharskiego 2 zostało utworzone i wyposażone w niezbędne materiały (telefon, fax, materiały biurowe) biuro projektu. Zostały nawiązane kontakty z wykonawcami strony, plakatów oraz ulotek. Wykupiono domenę internetową i utworzono stronę internetową www.education-for-funds.eu informująca o celach projektu i sposobach rekrutacji, a także opracowane i wydrukowane plakaty (80 szt.) i ulotki promocyjne (100 szt.). Opracowane zostały dokumenty służące realizacji projektu (wzory umówi, protokołów odbioru, zakresy obowiązków itp.) i rekrutacji Beneficjentów.

Utworzona została baza danych zawierająca adresy NGOów, uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego i innych jednostek działających w Macedonii na polu edukacji, zawierająca ok. 60 organizacji. Do każdej z organizacji lub do osób w organizacjach wysłany został list e-mail informujący o projekcie oraz o warunkach wzięcia udziału – ponad 100 osób, do części instytucji (głównie uczelni wyższych i NGOów) wysłane zostały również pisemne zaproszenia zawierające informacje o projekcie oraz plakat promocyjny i ulotkę, z prośbą o udostępnienie informacji wszystkim zainteresowanym.

Akcja rekrutacyjna prowadzona była drogą elektroniczną, niektóre zgłoszenia napływały również faxem. Łącznie, do początku września, napłynęło 46 wypełnionych ankiet rekrutacyjnych. Do projektu wybranych zostało 30 osób które w najlepszy sposób umotywowały chęć uczestnictwa w projekcie oraz spełniały warunki uczestnictwa. Każda osoba została mailem lub telefonicznie zawiadomiona o zakwalifikowaniu lub nie do wzięcia udziału w szkoleniach.

Akcję promocyjną i rekrutacyjną prowadził również partner projektu – Institute for Social and Humanities Reseach, który we własnym zakresie wysyłał maile informujące o projekcie. W siedzibie partnera widoczny był plakat i ulotki informujące o projekcie, informacji udostępniały dwie osoby z instytucji partnera – Ljiljana Ase-nov oraz Jana Lozanoska.

2.2. Szkolenia w Bitoli (Macedonia)

W dniach 9-12.09.2008 r. przeprowadzone zostały szkolenia i warsztaty “European Union Project Management. How to write and finance a successful application for EU funds in educational sector” w Bitoli – największym ośrodku akademickim w Macedonii. W szkoleniu wzięło udział 27 osób w następujących proporcjach:

- NGO – 7 osób – 26%
- Uczelnie wyższe – 19 osób – 70%
- Szkoły średnie – 1 osoba – 4%

Szkolenie podzielone było na 4 panele, łącznie 33 godzin. Uczestnikom szkoleń zostały przesłane materiały prekursowe, z którymi mieli obowiązek zapoznania się, w celu sprawniejszego przebiegu szkolenia, uczestnikom rozdano również pakiet materiałów szkoleniowych.

I dzień – przywitanie, przedstawienie założeń projektu i założeń programu Polskiej Pomocy zagranicznej. Pierwszy dzień poświęcony był przedstawieniu uczestnikom założeń komponentów programu Lifelong Learning Programme – największego programu edukacyjnego Unii Europejskiej oraz programu Youth in Action. Uczestnikom zostały przedstawione również programy edukacyjne dostępne dla Macedonii na umocnienie współpracy edukacyjnej między UE i Macedonią. – Transversal Programme, Tempus oraz Erasmus Mundus. Warsztaty poprowadzili: Agata Jurkowska, Grzegorz Karpiuk, Ewa Nowak oraz Anna Warzybok

Dla lepszego zobrazowania dostępnych dla Macedonii funduszy w tej części szkolenia wzięli udział przedstawiciele Institute for Social and Economic Research Euro Balkan: Jana Lozanoska oraz Ljiljana Asenov które przedstawiły programy finansowe dostępne

dla regionu Bałkanów Zachodnich i zasady finansowania w ramach tych programów oraz inicjatywy europejskie dotyczące praw człowieka i inicjatyw dla demokracji. Przetworzyły również projekty realizowane przez Euro Balkan Institute.

Uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z oryginalną dokumentacją projektową, która na czas szkolenia udostępniona została przez Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania oraz Euro – Balkan Institute.

II dzień, III dzień przed południem – Warsztaty z zarządzania projektami – prowadzone przez dr Agatę Jurkowską oraz Grzegorza Karpiuka dotyczyły wprowadzenia uczestników w problematykę zarządzania projektami. Uczestnicy poznali zasady zarządzania cyklem projektu, definiowania problemów wśród grupy docelowej, celów projektu, rezultatów miękkich i twardych oraz budowy matrycy logicznej. Warsztaty prowadzone były w interaktywny sposób – uczestnicy po każdym bloku tematycznym wypełniali wspólnie z trenerem lub w grupach zadania (materiały wypracowane przez uczestników w załączniku), po każdym z paneli oraz po zakończonych szkoleniach otwarta była również dyskusja na tematy przedstawione podczas warsztatów. Warsztaty prowadzone przez Grzegorza Karpiuka oraz Ewę Nowak dotyczyły problematyki zarządzania zasobami (finansowymi, ludzkimi i czasowymi) w projekcie. Uczestnicy zapoznali się z problemem właściwego konstruowania harmonogramów Gantta oraz budżetu do projektu, poznali zasady zarządzania kryzysem w projekcie oraz monitoringu i ewaluacji projektu. Tak jak i poprzedni panel, ten również przeprowadzony był w interaktywny sposób.

III dzień po południu. Uczestnicy podczas pierwszego dnia warsztatów zostali poinformowani, iż przez cały okres szkolenia będą pracowali w 2-osobowych grupach, na bieżąco realizując polecenia trenerów. Materiałem wyjściowym do ćwiczeń w grupach była pełna dokumentacja konkursowa, którą uczestnicy warsztatów otrzymali podczas warsztatów. Ta fikcyjna, choć bazująca na dokumentach związanych z programami finansowymi UE, dokumentacja określała założenia, cele programu oraz zasady finansowania projektów. Zadaniem poszczególnych grup było opracowanie możliwie najpełniejszego wniosku aplikacyjnego w oparciu o własne pomysły i o otrzymaną dokumentację konkursową. Uczestnicy zostali poinformowani, iż autorzy 2 najlepszych projektów będą uczestniczyć w wizycie studyjnej w Polsce. W sumie, uczestnicy złożyli 13 projektów, 2 osoby zrezygnowały z pisania projektów na rzecz indywidualnych konsultacji z trenerami. Podczas pisania projektów dla uczestników, do konsultacji, dostępni byli wszyscy trenerzy. Projekty były składane anonimowo – trenerzy otrzymali projekty wraz z numerami na pierwszej stronie, listę numerów wraz z przyporządkowanymi im nazwiskami posiadała jedna, wytypowana spośród uczestników osoba.

Wszystkie złożone projekty zostały następnie ocenione przez trenerów i ekspertów z Polski oraz z Euro Balkan. Projekty ocenione zostały według zestandaryzowanego formularza ocen. Stworzono listę projektów uporządkowaną według ilości przyznanych punktów.

IV dzień. Ostatni dzień szkoleń poświęcony był omówieniu najczęstszych błędów które uczestnicy popełniali pisząc własne projekty oraz wymogów formalnych dotyczących aplikowania o fundusze

unijne. Podczas ostatniego dnia szkoleń uczestnicy zostali również poinformowani o wyniku oceny projektów, a 4 osoby (Zlatka Ivanovska, Vesna Ambarkova, Olivera Kostoska i Marjan Angeleski), które napisały 2 najwyższej ocenione projekty, zaproszone zostali na wizytę studyjną do Polski.

2.3. Wizyta studyjna w Polsce

Wizyta studyjna odbyła się w dniach 16-19.11.2008 r. W wizycie wzięło udział 4 gości z Macedonii (**Zlatka Ivanowska** – SUGS Gimnazija „Pance Arsovski” Skopje, **Vesna Ambarkova** – Public Health Institution:University Dental Clinic Center „St. Pantelejmon”, **Olivera Kostoska** i **Marjan Angeleski** – Faculty of Economics in Prilep). Wizyta studyjna miała na celu zapoznanie Beneficjentów z praktycznymi aspektami realizowania projektów przyczyniających się do wzmocnienia oferty edukacyjnej uczelni wyższych (w tym również projekty infrastrukturalne) oraz z problemami wdrażania projektów w codzienne życie społeczności lokalnych.

Wizyta studyjna podzielona przebiegła w następujących etapach:

- 1) Zapoznanie uczestników z projektami realizowanymi przez Wyższą Szkołę Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Uczestnicy spotkali się m.in. z dyrektorem Instytutu Badań nad Cywilizacjami – prof. dr hab. Piotrem Kłodkowskim (obecnie ambasadorem RR w Indiach), szefem Instytutu Gospodarki – dr Maciejem Piotrowskim, przedstawicielem Regionalnego Centrum Informacji Europejskiej w Rzeszowie – Iwoną Serafin (opiekunem wizyty studyjnej), koordynatorem merytorycznym projektu dotyczącego zarządzania

wiekim manAGE finansowanego z programu Leonardo da Vinci – Joanną Świętoniowską, pracownikiem Centrum Studiów Podypłomowych – Beatą Kud, szefem Zespołu Projektowego WSIiZ – Grzegorzem Karpiukiem oraz koordynatorem projektów infrastrukturalnych – Konradem Łobodą.

Uczestnicy wizyty zwiedzili również Centrum Turystyki i Rekreacji – kampus WSIiZ zbudowany na potrzeby kierunków Turystyka oraz Zdrowie publiczne, odwiedzili obiekty sfinansowane w ramach projektów (akademik, wyposażenie hali sportowej oraz specjalistycznych laboratoriów do fizjoterapii i kosmetyologii) oraz filią w Tyczynie. W jednostkach zapoznali się z projektami realizowanymi przez te podmioty.

2) Warsztaty przeprowadzone w siedzibie głównej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Podczas warsztatów uczestnicy zapoznali się z problematyką kształtowania oferty edukacyjnej w odpowiedzi na potrzeby lokalnego rynku pracy. Zajęcia z metodologii badań rynku pracy przeprowadził koordynator projektów dotyczących rynku pracy w Instytucie Gospodarki – Grzegorz Humenny. Zapoznali się również z kształtowaniem oferty staży, praktyk i wyjazdów zagranicznych (w tym finansowanych z projektów) przez Biuro Karier WSIiZ – zajęcia poprowadziła szefowa Biura Karier – Magdalena Bienia. Podczas warsztatów uczestnikom został zaprezentowany system obsługi grantów na uczelni oraz problemy związane z jego wdrażaniem, a także zasady przygotowywania projektów infrastrukturalnych na uczelni wyżej. Opiekunowie wizyty – Agata Jurkowska i Iwona Serafin zaprezentowały również elektroniczny system obsługi studentów – kioski informacyjne, wir-

tualny dziekanat, wirtualna biblioteka. Warsztaty miały charakter otwartej dyskusji, moderowanej przez dr Agatę Jurkowską oraz Grzegorza Karpiuka, a prezentacje były impulsem do wymiany zdań.

3) Kolejną częścią wizyty studyjnej były spotkania z przedstawicielami największych uczelni na Podkarpaciu oraz zapoznanie uczestników z projektami edukacyjnymi realizowanymi na tych uczelniach. Uczestnicy odwiedzili Dział Współpracy z Zagranicą Politechniki Rzeszowskiej (spotkanie z zespołem pod kierownictwem Urszuli Kluska), Uniwersytetu Rzeszowskiego (Dział Współpracy z Zagranicą – Lucyna Kustra), Wyższej Szkoły Zarządzania (spotkanie z rektorem – dr Krzysztofem Kaszubą) oraz Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych oraz Szkoły Języków i Zarządzania Promar International – spotkanie z dyrektorem Waldermarem Nahurskim.

W trakcie warsztatów odbyła się wizyta monitorująca – z ramienia Ministerstwa Spraw Zagranicznych uczelnię odwiedziła pani Joanna Szewczak.

2.4. Publikacja multimedialna

W październiku i listopadzie 2008 r. przygotowana została publikacja multimedialna służąca utrwaleniu rezultatów projektu. Publikacja miała na celu promocję idei przygotowywania i realizowania projektów edukacyjnych (staży, praktyk, wymian, wizyt studyjnych, kursów językowych, inicjatyw młodzieżowych, itp.) oraz stanowiła przewodnik w zakresie aplikowania o fundusze europejskie w zakresie edukacji. Publikacja zawiera prezentację polskich doświadczeń z zakresu realizowania projektów edukacyjnych a także

poradnik dotyczący głównych źródeł finansowania projektów edukacyjnych (Agata Jurkowska, Iwona Serafin, Grzegorz Karpiuk). Uzupełnieniem teoretycznej części publikacji są zamieszczone projekty przygotowane przez uczestników szkoleń w Bitoli, opatrzone komentarzem eksperta (dr Agata Jurkowska i Iwona Serafin).

Wszystkim uczestnikom, którzy opracowali podczas warsztatów własne projekty, zostały rozesłane maile wraz z ich projektem opatrzonym komentarzem eksperta, co stanowi cenne uzupełnienie wiedzy zdobytej podczas szkolenia.

W grudniu 2008 r. publikacja multimedialna została nagrana na płyty (500 szt.) i rozesłana do Beneficjentów uczestniczących w szkoleniach oraz do uczelni wyższych, bibliotek oraz do partnera projektu. Przygotowana i rozesłana została również baza danych kontaktowych uczestników szkoleń z wyszczególnionymi danymi teleadresowymi oraz informacją o instytucji, co ma usprawnić i ułatwić proces poszukiwania partnerów do projektów. W grudniu w prasie polskiej (dodatek lokalny do *Gazety Wyborczej*) oraz macedońskiej (pismo codzienne *Dnevnik*) ukazały się artykuły sponsorowane, służące rozpowszechnieniu rezultatów projektu.

3. Rezultaty

W trakcie realizacji projektu zrealizowane zostały następujące wskaźniki:

- została opracowana i umieszczona na serwerze strona internetowa informująca o projekcie, opracowano, wydrukowano i rozesłano 80 szt. plakatów promocyjnych i 100 szt. ulotek.

- przeprowadzono 33 godziny warsztatów w Bitoli,
- przeszkolono 27 osób, które zwiększyły (nabyły) wiedzę na temat projektów (planowano 30 osób, 3 osoby nie stawily się na szkoleniach),
- przygotowano, wydrukowano i rozdano uczestnikom projektu 30 kompletów materiałów szkoleniowych,
- uczestnicy szkoleń opracowali i złożyli 13 projektów na zakończenie szkoleń (zakładano 10),
- opracowano i rozesłano uczestnikom 1 bazę z danymi kontaktowymi,
- 4 osoby uzupełniły swą wiedzę nabytą podczas warsztatów w Bitoli podczas wizyty studyjnej w Polsce,
- przeprowadzono 14-dniową wizytę studyjną w Polsce,
- 26 osób (96%) w ankietach na zakończenie szkoleń w Bitoli deklaruje chęć aplikowania o fundusze europejskie w dziedzinie edukacji (zakładano 75%),
- opracowano, wyłoczono i rozesłano 500 sztuk publikacji multimedialnej.

Uczestnicy, zarówno w rozmowach z trenerami i ekspertami jak i w ankiecie ewaluacyjnej, wyraźnie wskazują poprawę wiedzy i umiejętności dotyczących praktycznych aspektów zarządzania projektami. Wysoko oceniają przygotowanie ekspertów jak i zawartość merytoryczną szkoleń (raport z ewaluacji w załączniku). Beneficjenci wskazywali iż mają świadomość istnienia funduszy dostępnych, ale nie posiadają umiejętności pozwalających na efektywne aplikowanie. Wskazywali, iż podobnego rodzaju szkolenia są przeprowa-

dzane tylko przez prywatne firmy i często znajdują się poza możliwościami finansowymi NGOów lub środowiska akademickiego. Dzięki części poświęconej dobrym praktykom namacalnie zobaczyli, iż możliwe jest realizowanie projektów z sukcesem, co umocniła możliwość zapoznania się z oryginalnymi wnioskami projektowymi. Warsztaty miały praktyczny charakter dzięki ćwiczeniom i pracy w grupach. Beneficjenci mieli również możliwość natychmiastowego przełożenia uzyskanej wiedzy na pomysł i projekt który przygotowali podczas warsztatów.

Trwałość celów projektu zapewniło rozesłanie Beneficjentom ich projektów wraz z komentarzem eksperta (mogli na podstawie własnego projektu zobaczyć gdzie popełniają błędy, a które części wniosku potrafią przygotować poprawnie) oraz bazy danych kontaktowych – Beneficjenci często wskazywali jako przeszkodę w aplikowaniu o fundusze brak partnerów. Baza danych zawierająca dane kontaktowe Beneficjenta oraz organizacji w której pracuje umożliwi szybsze znalezienie odpowiedniego partnera do projektu.

Każdy z Beneficjentów dostał egzemplarz publikacji multimedialnej, która zawiera nie tylko kompendium wiedzy teoretycznej dotyczącej przygotowywania projektów, ale przede wszystkim stanowi studium przypadku na temat poprawnego wypełniania aplikacji projektowych – publikacja zawiera wszystkie projekty złożone przez uczestników, każdy opatrzone komentarzem eksperta. Beneficjenci mieli możliwość porównania swojego projektu z innymi, projekty stanowią też inspirację do opracowania własnych pomysłów i przekładania ich w fizyki projektowe.

Wszystkie wskaźniki deklarowane w macyry logicznej projektu zostały osiągnięte, nie w pełni osiągnięto założoną liczbę uczestników szkoleń (28 osób zamiast 30). Część uczestników, pomimo potwierdzenia akceptacji formularza rekrutacyjnego oraz kilkakrotnej informacji mailowej, nie stawiła się na szkolenie.

W trakcie procedury selekcji kandydatów na warsztaty wzięto pod uwagę miejsce pracy – w szkoleniach wzięli udział zarówno przedstawiciele uczelni państwowych, prywatnych, jak i NGOów, z całego terytorium Macedonii. Pozwoliło to nie tylko na efektywniejszą wymianę pomysłów, ale również na wykształcenie osób które będą mogły w swoich lokalnych społecznościach być liderem i przekazywać innym swoją wiedzę.

Cały projekt zakończył się sukcesem – świadczyć o tym mogą, oprócz ankiet ewaluacyjnych, listy mailowe które Beneficjenci wysłali po zakończeniu szkoleń i wizyty studyjnej oraz fakt, iż kontakt z Beneficjentami mimo zakończenia projektu pozostał – przysyłają propozycje współpracy lub informacje o ciekawych konkursach.

Rzeszów, 30 stycznia 2009 r.